

Autèntica innocència

Text > ESTER SEGUÍ

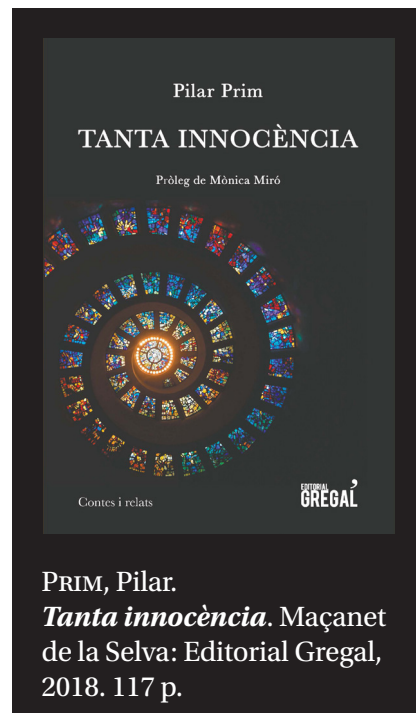
Pilar Prim (1906), de Narcís Oller, es considera una de les grans obres de la literatura catalana. La protagonista ha de fer front a les convencions de l'època per no cedir a la pressió dels altres. És precisament aquest el punt de vista del recull de vint-i-un contes *Tanta innocència*, de *Pilar Prim*, nom literari de Pilar Blasco Prim (Sant Feliu de Guíxols, 1954). En el deliciós pròleg, de Mònica Miró, es posa l'èmfasi en el pròleg de *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, per entendre el concepte d'*innocència* que titula el recull com una mirada neta de prejudicis.

Tots els contes, escrits entre els anys 2014 i 2016, són excel·lents, encara que, òbviament, presenten variacions: l'estil té alts i baixos, com la vida mateixa. Des del relat que inaugura el volum, «La germana», es té la certesa que és una dona qui escriu aquests contes protagonitzats per dones i vistos amb ulls de dona. I és que la imaginació de l'autora, advocada de professió, ens porta des d'una modista que té un desig irrefrenable de fer un tall a una faldilla de franella vermella («Crooc») fins a veure amb mirada de nena l'absurditat de la guerra («Per sempre, soldats»). El

simbolisme plana tant a «Madame Guermentes», amb una picada d'ullet a Proust, com a «Pilar Prim», que juga amb la intertextualitat i el concepte d'*identitat pròpia*, «de lligams i cadenes que venen de lluny». Com veiem, el títol d'aquesta narració i el nom literari de l'autora no són gratuïts.

Els personatges d'aquests relats, nets de qualsevol opinió preconcebuda, s'intenten dignificar, intenten agafar les regnes de la seva vida. Es tracta d'una translació psicològica, tot i que també física, com passa a «Diumenge» o a «La peixera». Aquest darrer conte, per exemple, se situa en un país àrab indeterminat, però que el lector pot intuir. És en un gran centre comercial on la protagonista aconsegueix afirmar-se, fer-se visible malgrat les dificultats: «I carrego la motxilla que de cop i volta se m'ha fet més lleugera. Perquè existeixo. Existim».

No hi ha un gran tema dominant en aquesta mostra de narrativa breu amb múltiples registres. El que la fa admirable és que converteix un fet puntual que sacseja la vida quotidiana en un fet excepcional i, alhora, en una decisió que també sacseja el lector. De to intimista i personal, ambientats al llarg del segle xx sense

més especificacions i escrits amb un llenguatge nu, però amb minucioses descripcions d'elements (com la biblioteca familiar de la protagonista del conte «Pilar Prim»), aquests relats reflecteixen personatges que actuen en una quotidianitat que ho transforma tot.

La vida viscuda

Text > JORDI ARBONÈS (NIF)

En les planes de *Xamfrà Kon Tiki*, de Francesc Ten (Calella, 1968), s'hi despleguen els records de personatges que fa molt que no es veuen. Les diferents mirades dels amics s'entrellacen en una mena d'*escubidú* (objecte *vintage*) epistolar i replè d'arroves, còpies ocultes, *punts com i gmails*, en l'intent de refer una època viscuda junts. La immediatesa que demana la pràctica del correu electrònic comporta la concisió dels textos. Aquesta novel·la curta es capbussa

en l'irremeiable pas del temps i en el que la vida, severa, fixa durant l'adolescència i la primera joventut, un territori que, encara que es difumini, manté racons amb secrets i amb percepcions revestides de veritats irrecuperables. Imatges d'un poble de costa durant l'estiu, temporades durant les quals el punt de trobada (el xamfrà del títol i el restaurant de nom exòtic Kon Tiki) esdevé l'ancoratge on s'atorrenta la memòria de finals dels anys setanta. Amb una prosa clara, l'au-

tor fa surar els sentiments de cada protagonista, algun d'absent, i s'endinsa en una badia per la qual desfilen personatges de tota mena per oferir un fresc del que havia estat la vida dels aborígens de la zona, un espai recognoscible pels que van viure vacances amb una colla estable i «fidel», amors i desassossecos durant els antics estius. Kon Tiki remet als llocs inexistents, a l'aventura d'anar mar enllà i a oceans allunyats, i, també, a tot allò que s'ha perdut i que les paraules amb

Paraules fermes i epitafis animals

Text > JOSEP PASTELLS

Miracle Sala i Farré, filòloga clàssica i professora de secundària, porta molts anys escrivint i, a més d'haver estat guardonada en un grapat de certàmens de relat curt i de poesia, ha publicat contes en volums col·lectius, diaris, revistes i webs literàries. El seu primer llibre en solitari, però, no va sortir fins a l'octubre del 2017. *La força de les paraules* (Cossetània Edicions), un recull de contes amb què va obtenir el Premi Món Rural de narrativa, va precedir la publicació, el març del 2018, de *La mort és molt bèstia* (Tushita Edicions), un centenar d'epitafis poètics animals amb què Sala, nascuda a Santa Maria d'Oló i establerta a Girona, potencia les espurnes líriques que ja apareixen a la primera obra.

Els vint-i-quatre contes que componen *La força de les paraules* (vint-i-cinc si hi comptem «Del diari de la donaxica», escrit per Miquel Molina) segueixen el ritme de les estacions des del punt de vista d'una nena que descriu la vida en el si d'una família nombrosa de Santa Maria d'Oló. Un home amb dents d'or que respira fondo per captar l'olor del lilàs i les zínies que ja han florit, un mossèn de cames primes i peludes que para la galta perquè els nens li facin un petó, un boletaire sense dents ni nine-

tes als ulls, una padrina que es talla un dit mentre esporga el nesprrer del jardí... A partir d'anècdotes viscudes o imaginades, d'episodis tendres, pertorbadors o hilarants, l'autora retrata personatges i situacions que ofereixen una panoràmica de l'existència quotidiana en un entorn rural. L'ús acurat del llenguatge, la precisió de les descripcions i la versemblança dels diàlegs converteixen aquest recull de contes en un artefacte literari reeixit, ple de coherència i ambició narrativa.

En el cas de *La mort és molt bèstia*, la cohesió del centenar de peces que formen el poemari encara és més accentuada. Des de l'abella fins a la zebra, els epitafis d'animals de múltiples mides i condicions mostren una inventiva reforçada per l'humor i l'agror, amarada de sensibilitat estètica i referències culturals de tota mena. «Pel meu posat / tan expressiu / em podeu dir / si encar soc viu?», es pregunta el peix. «Solament les ratotes / celebren que he expirat, / i el gosset, d'amagat», diu el gat. «A tota hora dins la gàbia, / clamant per la llibertat. / La tinc ara, massa tard», lamenta la gallina. L'autora del pròleg, Mònica Miró, detecta en els poemes de Miracle Sala la petja dels bestiaris de Pere Quart i de Josep

SALA, Miracle. *La força de les paraules*. Valls: Cossetània Edicions, 2017. 97 p. — *La mort és molt bèstia*. Barcelona: Tushita Edicions, 2018. 158 p.

Carner, però més enllà de les possibles influències, més enllà de l'evidència que l'autora coneix bé la tradició, el seu segon llibre, il·lustrat per Maria Rosa Sala i Fina Sala, destaca per l'originalitat i, també, per la gosadia d'endinsar-se sense complexos en un fet tan natural i aterridor com la mort.

prou feines gosen recuperar. La narrativa esbossada de males herbes i, en certs moments, gairebé clínica de l'autor obre la porta als records del lector, que, a mesura que avança el llibre, confegeix retalls de la seva pròpia memòria. Ten, com un vell timoner, ens embarca en la navegació d'una bellesa concreta i senzilla, amb silencis, flaixos i olors que suporten, malgrat els avatars del destí, la certesa d'haver viscut el tràngol i la joia d'haver estat joves.

TEN, Francesc. *Xamfrà Kon Tiki*. Vilanova i la Geltrú: El Cep i la Nansa, 2017. 92 p.